

Република Српска
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
Наставно-научно вијеће

Број: 05-42/07
Дана, 21.02.2007. године

На основу члана 113. Статута Универзитета у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће Универзитета на сједници од 20.02.2007. године,
д о н о с и

О Д Л У К У

Даје се сагласност на Одлуку Наставно-научног вијећа Филозофског факултета о избору **мр САШЕ ШМУЉЕ** у звање вишег асистента на предмету Компаративно изучавање јужно-словенских књижевности на Одсјеку за српски језик и књижевност, на период од пет година.

Образложење

Филозофски факултет у Бањој Луци доставио је на сагласност Одлуку о избору мр Саше Шмуље у сарадничко звање – виши асистент.

Наставно-научно вијеће Универзитета на сједници одржаној 20.02.2007. године утврдило је да је наведена Одлука у складу са одредбама Закона о универзитету и Статута Универзитета.

Сагласно члану 76, 102. и 103. Закона о универзитету, одлучено је као у диспозитиву ове Одлуке.

Достављено:

1. Факултету 2х
2. Архиви
3. Документацији

**ПРЕДСЈЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВИЈЕЋА**

Проф. др Станко Станић

ПРИМЉЕНО: 22.01.2007

ОРГ. ЈЕД.	БРОЈ
05	42

РЕПУБЛИКА СРПСКА
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Број: 2451/2006.
Дана, 18.12.2006. године

На основу члана 84. Закона о универзитету («Службени гласник Републике Српске», број 12/93) и члана 144. Статута филозофског факултета у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће Факултета на сједници која је одржана 27.11.2006. године, донијело

ОДЛУКУ
о усвајању Извјештаја Комисије за избор у звање сарадника

I

Мр САША ШМУЉА, магистар књижевних наука, бира се у звање вишег асистента за предмет **КОМПАРАТИВНО ИЗУЧАВАЊЕ ЈУЖНО-СЛОВЕНСКИХ КЊИЖЕВНОСТИ** на Одељку за српски језик и књижевност.

II

Комисија у саставу:

1. др Станиша Тутњевић, редовни професор Института за књижевност у Београду, предеједник
2. Акадeмик Бранко Милановић, редовни професор Филозофског факултета у Бањој Луци, члан
3. др Младенко Саџак, доцент Филозофског факултета у Бањој Луци, члан

III

Ова Одлука се доставља Универзитету у Бањој Луци ради давања сагласности.

IV

Одлука ступа на снагу кад на исту да сагласност Универзитет у Бањој Луци.

Достављено:

1. Универзитету
2. Архиви

ПРЕДСЈЕДНИК

Наставно-научног вијећа

Проф. др Драго Бранковић

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
БАЊА ЛУКА

Одлуком Наставно-научног вијећа Филозофског факултета у Бањој Луци од 20.09.2006. године именовани смо у Комисију за припремање извјештаја и приједлога за избор у звање вишег асистента по расписаном конкурс од 04.08.2006. године за предмет *Компаративно проучавање јужнословенских књижевности* на Одсјеку за српски језик и књижевност. Захваљујући на повјерењу подносимо Наставно-научном вијећу сљедећи

ИЗВЈЕШТАЈ

На расписани конкурс јавио се мр Саша Шмуља који је уредно доставио потребну документацију којом потврђује да испуњава услове конкурса (биографију, библиографију и увјерење о стеченом научном степену магистра наука).

А) Биографски подаци о кандидату

Мр Саша Шмуља рођен је 25.01.1978. године у Дервенти, гдје је завршио основну школу и Гимназију. Филозофски факултет, Одсјек за српски језик и књижевност, завршио је у Бањој Луци 2001. године. У периоду од 2001. до 2003. године радио је као професор Гимназије са техничким школама у Дервенти, а од марта 2003. године запослен је на Филозофском факултету у Бањој Луци као асистент на предмету *Компаративно проучавање јужнословенских књижевности*. Као асистент водио је вјежбе и на предметима *Свјетска књижевност* и *Теорија књижевности*, а од 2006. године учествује у научном пројекту *Српска књижевна и језичка традиција у Босни и Херцеговини*. Школске 2003/2004. уписао је постдипломске студије (смјер наука о књижевности) на Филозофском факултету у Бањој Луци, а 11. јула 2006. године успјешно је одбранио магистарску тезу под насловом *Интертекстуалност у збиркама поезије «Трајсим помиловање» Десанке Максимовић и «Камени спавач» Мака Диздара*.

Б) Научни и стручни рад кандидата

Иако је у досадашњем научном развоју мр Саше Шмуље, уз вјежбе на предмету *Компаративно проучавање јужнословенских књижевности*, приоритет имало похађање постдипломских студија и рад на магистарској тези, он је паралелно с тим активно пратио актуелну литературу из области науке о књижевности, посебно из подручја компаративистике. Резултат те његове активности представља списак од седамнаест објављених радова, првенствено у часописима *Крајина* из Бање Луке и *Књижевна историја* из Београда.

Његови до сада објављени радови крећу се у распону од приказа књига до озбиљнијих синтетичких, проблемских текстова. Осим приказа белетристичких књижевних дјела, који превазилазе стандардни књижевно-критички и информативни карактер и указују нам се као осмишљен начин сагледавања литерарног текста у

хоризонту општих књижевних и духовних искустава, посебно треба поменути приказе књига научног карактера из подручја компаративистике (Зоран Констатиновић, Гвозден Ерор, Младен Шукало) у којима кандидат наглашено испољава интерес за актуелна подручја компаративистике као што су интертекстуалност и имагологија. Нарочито треба скренути пажњу на два зрела проблемска текста ("Бљесак битинијске луне" и "Новац и свето: Систем знакова у систему вриједности") у којима кандидат показује способност адекватне примјене најновијих књижевнотеријских метода на конкретном књижевном тексту. У раду «Бљесак битинијске луне» Шмуља зрело, инспиративно и оригинално разматра литерарну визију Светог Саве у књизи *Опсада цркве Светог Спаса* Горана Петровића, при чему показује завидну предспрему за компаративно сагледавање литерарног текста у хоризонту теолошких списа и хришћанске симболике. У раду «Новац и свето (Систем знакова у систему вриједности)» Шмуља се сконцентрисао на један сегмент романа *Име руже* Умберта Ека, у коме су суочени свјетовно и религијско поимање богатства и сиромаштва, које се у овом раду тумачи са становишта семиотике. Ту аутор показује на који начин систем људских вриједности функционише као систем знакова у оквирима културе и глобалне духовне баштине, те на који начин се подударaju теолошка начела и нека начела економске науке, посебно онда када проговарају универзалним језиком симбола и знакова, освјетљавајући тачке додира материјалног и духовног система вриједности у контексту разнородних религијских концепција.

Пуну научну зрелост, међутим, Шмуља показује у магистарском раду *Интертекстуалност у збиркама поезије «Трајим помиловање» Десанке Максимовић и «Камени спавач» Мака Диздара*. Рад на овој теми подразумијевао је озбиљан труд и напор да се савладају многобројне тешкоће и недоумице које је претходно требало разријешити. Теорија интертекстуалности као најновија грана компаративистике, већ се развила до таквих размјера да ју је у једном оваквом раду било веома тешко сажето представити, а још теже примијенити на замишљени циљ - компаративно сагледавање двају најзначајнијих збирки поезије шездесетих година на читавом бившем југословенском простору. Та тешкоћа у раду је адекватно савладана: његови теоријски аспекти примијењени су иманентно тако да су присутни у свим дијеловима рада, али су стално уочљиви и увијек дјелотворни. На другој страни, збирке поезије *Трајим помиловање* Д. Максимовић и *Камени спавач* М. Диздара са свим оним што је до сада о њима речено и написано, представљају огромни корпус књижевне грађе коју је прво требало проучити, потом из њега издвојити само онај слој који се уско тиче назначене теме, па тек онда покушати рећи и нешто ново, односно сопствено. Послије импресивне рецепције коју су ове двије збирке доживјеле од шездесетих година прошлог вијека када су објављене, све до данашњег времена, то није било нимало лако, тим прије што је и питање предлошка на коме су настале, које се налази у епицентру једног овако замишљеног рада, до сада такође свестрано и исцрпно анализирано. И овај изазов аутор је успјешно савладао: однос збирке *Трајим помиловање* Д. Максимовић према *Душановом законика* и однос збирке *Камени спавач* М. Диздара према графичким и ликовним особеностима стећака он је прво термилошки, а потом и битним значењима тога односа приказао у свјетлу једне нове теорије чиме је избјегнуто понављање већ познатих ствари, или су оне пренесене на нови, до сада непознат или мање уочљив план. На почетку рада дају се основне смјернице истраживања које подразумијева да се одговарајућом методологијом и термилошком апаратуром освјетли и истражи интертекстуалност ових збирки које су сродне не само по

стваралачком поступку што га примјењују њихови аутори, него и по бројним аналогијама које налазимо сучељавајући их међусобно, а које су у вези са књижевном епохом у којој су настале и са чињеницом да припадају књижевности истог језика. Ток даљег истраживања слиједи спознају да ове збирке блиским чини у првом реду архетипски дијалогски образац на коме се темеље, при чему треба имати на уму да ту блискост није умјесно сагледавати као последицу евентуалног утицаја једног пјесника на другог. Напротив, архетипски образац на коме су засноване и једна и друга збирка, идентификује се као специфична врста пјесничког дијалога који се води са традиционалним вриједностима. Настојећи да теоријски категоријални апарат не проширује изван предмета о коме расправља аутор даље прати пут од архетекста до прототекста сваке од ове збирке појединачно, при чему посебну пажњу скреће на начин како су оне настајале и које су промјене у односу на првобитно издање доживјеле на путу до коначне верзије коју узима као основу за своје истраживање. Било је, можда, могуће нешто више рећи и о веома богатој рецепцији коју су ове збирке доживјеле, тим прије што су се многи аутори већ раније, истина на другачији начин, бавили предлошком на коме су оне настале (Душанов законик, стећак), али у рационалном концепту рада, са смишљеним одређењем да његов обим не треба да прелази размјере предвиђене за академску радњу ове врсте, није ни могло да се поброји, чак и у редуцираном облику, све оно што је о овим пјесницима, посебно о овим њиховим збиркама и њиховим предлошцима, до сада написано. Након што се детаљније позабавио питањем експлицитне интертекстуалности и једне и друге збирке Шмуља се усредредио на питање како интертекстуалност збирки поезије *Трајим помиловање* Десанке Максимовић и *Камени спавач* Мака Диздара функционише на плану међусобног дијалога заснованог на подударности неколицине „књижевних архетипова“ које сусрећемо и у једном и у другом дјелу. У том смислу он добро уочава да обје збирке карактерише неколико мотивских и композиционих подударности. И једну и другу збирку карактерише дијалог аутора са традицијом у оквиру кога посебно мјесто заузима дијалог са Библијом. И Десанка Максимовић и Мак Диздар створили су у својим збиркама архетипског праведника и будника. Композиционо, обоје су то постигли својеврсним дулаизмом - контрапунктом супротстављених начела. Такође, обје збирке карактерише нарочит однос аутора према закону. Десанка Максимовић метафоризује и цитира Душанов законик транспонујући свјетовни појам правде у духовни: *праведност*, те свјетовни појам помиловања у духовни: *милост*. Глас спавача испод камена у збирци Мака Диздара се праведнички супротставља духовним законима и „законцима“. Анализа интертекстуалности збирки поезије *Трајим помиловање* Десанке Максимовић и *Камени спавач* Мака Диздара реализована је интегралним компаративистичким тумачењем: од предлошка и архетекста до прототекста, експлицитне интертекстуалности и аналошког дијалога као међутекстовне повезаности двају збирки, при чему је донекле по страни остала функција цитатаности у постуку структурирања и естетској информативности анализираних пјесама. Архетекст збирке *Трајим помиловање* је почео као бурна стваралачка реакција на архетипску ситуацију у којој се пјесникиња Десанка Максимовић нашла у сусрету са *Закоником* цара Душана, а тиме и са савременим проблемом правде и неправде, добра и зла, злочина и казне. У дјелу *Камени спавач* архетекст је такође отпочео у архетипској ситуацији, при сусрету Диздара са средњовјековним надгробним споменицима – стећцима, које је пјесник читао као знакове богумилског дуалистичког манихејског вјеровања. Свака збирка за себе настала је кроз дијалог који са традиционалним културним и религијским наслеђем воде оба аутора. Једна према другој,

ове књиге поезије нам разоткривају низ аналогича које су у својој суштини архетипског поријекла.

Исказани релативном и непотпуном нумеричком мјером резултати научног рада и развоја мр Саше Шмуље изгледају овако:

- 17 радова у часопису националног значаја (К33)
- 1 рад на стручном скупу националног значаја (Т82)
- научно-истраживачки пројекат (Т101)
- одбрањена магистарска теза (К62).

Ц) Педагошки рад кандидата

Прије него што се запослио на Филозофском факултету у Бањој Луци мр Саша Шмуља је у периоду од 2001. до 2003. године радио као професор Гимназије са техничким школама у Дервенти, што је у знатној мјери допринијело његовом успјешном раду са студентима у оквиру вјежби на предмету *Компаративно проучавање јужнословенских књижевности* које је повремено обављао и на предметима *Свјетска књижевност* и *Теорија књижевности*.

Д) Закључак

На основу укупног увида у досадашњи научни рад и развој мр Саше Шмуље очљиво је да кандидат у потпуности испуњава услове за звање виши асистент.

Е) Приједлог

Предлажемо да мр Саша Шмуља буде изабран у звање виши асистент.

У Бањој Луци, 10.11.2006.

Чланови Комисије:

проф. др Станиша Тутњевић, научни саветник у
Институту за књижевност и уметност у Београду,
предсједник

проф. др Бранко Милановић, редовни професор
Филозофског факултета у Бањој Луци, члан

доц. др Младенко Саџак, доцент на Филозофском
факултету у Бањој Луци, члан.